

Razlogi:

Če se premisli, da je nezakonska mati še le sedaj, ko je šest let po otrokovem rojstvu preteklo, proti nezakonskemu očetu tožbo zavoljo očetstva in zavoljo izpolnitve očetnih zavez vložila, da je ves ta čas za izrejo in izdrževanje otroka sama skrbela, da ni med tem časom nikedar toženega kot očeta otrokovega imenovala, ter od njega, da si jej je njegovo stanovanje in premoženje znano bilo, nikedar kake pripomoči za otroka zahtevala, potem ne more tožnica trditi, da je med šestimi leti stroške za otroka mesto toženega zalagala, in da ima vsled tega po §. 1042. obč. drž. zak. pravico, odškodnino zahtevati; to pa toliko manj, ker je po §. 166. obč. drž. zak. tudi mati nezakonskega otroka zavezana, za njega skrbeti, in ker tožnica ni trdila, in tudi ne dokazala, da je stroške za otroka iz namena zakladala, da bi pozneje odškodnino pri nezakonskem očetu zahtevala.

JU. dr. Miroslav Pacák.

K §. 37. jurisdik. norme.

T. Feigel, protokolirani kupec iz Fünfhausa, po dr. Fleischer-ju, tožil je zapuščino Antona Kukla iz Ljubljane, po dr. Sajovicu, zavoljo 385 gld. c. s. c.

C. kr. m. del. okrajna sodnija v Ljubljani je z razsodbo od 27. februarja 1882, št. 1886, v tej pravdi za pravico spoznala:

„Vstrežaje ugovoru nekompetence te c. kr. okrajne sodnije razsodi se, da v tožbi de praes. 14. maja 1881, št. 10862, izrečena, v repliki gledé terjatvinega zneska skrčena, in v končnem govoru glede osebe toženega modificirana zahteva: gospa Marija Kukla kot glavni dedič po Antonu Kukla, naj se obsodi, da mi ima iztoženi restringirani znesek pr. 300 gld. 90 kr., 6% interese od 2. maja 1881, in sodnijske stroške v 14. dneh pod eksekucijo poplačati — pred to sodnijo ni dopuščena; pač pa ima tožnik toženi 110 gld. 70 kr. sodnijskih stroškov v 14. dneh pod eksekucijo poplačati.

Razlogi te razsodbe so naslednji:

Kakor trdi tožba, je Anton Kukla, „trgovec v Ljubljani“ vsled svojega naročila in k „trgovskemu razpečanju“ od firme T. & H. Feigl blago (po repliki specijelno sod ruma) kupil in prejel, ter vsled tega omenjeni firmi dolžan postal znesek 385 gld., ki so dne 1. maja 1881 zapadli.

Ko se je omenjena firma pričetkom leta 1881 razdružila — je tožnik kot poprejšnji javni družabnik te firme, kakor se bere v tožbi — prevzel vse dolgove in terjatve njene, ter se je po cirkularji tudi Antonu Kukla o tem vednost dala. Ker je Anton Kukla dne 19. januarja 1881 umrl, obrača se tožbe zahteva na plačilo zgorejšnjega zneska in 6°/_o interesov od 2. maja 1881 proti zapuščini njegovi.

Ta zahteva skrčila se je v repliki na 300 gld. 90 kr., ker se je bilo med tem časom dotično blago po železniškem uradu prodalo, in ker se je bila pri tej prodaji dobljena kupna cena v znesku 84 gld. 10 kr. tožniku izročila. V konečnem govoru se je potem tudi ta restringirana zahteva obrnila proti Mariji Kukla kot glavnemu dediču po Antonu Kukla, katera je bila že pred repliko na podlagi dedinske, po sodnji sprejete izjave k pravdi pristopila.

Od strani tožene se predležeči tožbi pred vsem ugovarja, da ta sodnija ni kompetentna, ter se zahteva k razsojenju te prepirne zadeve kompetenca tukajšnje c. kr. deželne in trgovinske sodnije, ker je tu vprašavna kupčija po lastni tožnikovi trditvi vsled člena 271, št. 1, trg. zak. na toženega strani trgovinska kupčija, tako da pripada razsodba v tej zadevi po §. 38 vpelj. zakona k trgovinskemu zakonu, potem po §§. 57. in 58 juris. norme c. kr. deželni, kot trgovinski sodniji v Ljubljani. Tožnik pa zagovarja kompetenco te sodnije, ker se zapuščina po Antonu Kukla pred to sodnijo razpravlja, in ker dotična obravnava še dokončana ni, tako da velja v tem slučaju brezizimno določilo o kompetenci §. 37. jurd. norme.

Preden se meritorično razsodi, mora se torej pred vsem ugovor inkompetence pretehtati, in o njem odločiti.

§. 37. civ. jurd. norme določuje sicer v istini, da se imajo vse tožbe o zapuščinskih dolgovih, dokler se zapuščina še ni prisodila, vložiti pri zapuščinski sodniji, ali ravno ta §. določuje v konečnem svojem stavku, da spadajo po izdanem prisojilu te tožbe

pod sodnijo dedičev. Iz tega sklepnega stavka, potem pa tudi iz mesta, na katerem se nahaja §. 37, ki je uvrsten v prvi oddelek drugega glavnega odstavka jurisdikcijske norme, govorečem o tako zvanem „osebno sodništvu“, se brez dvombe sklepati da, da statuvira §. 37. samo izjemo o kompetenčnih določilih, ki normirajo „osebno sodništvo“. Določilo §. 37. jur. norme je ravno samo izvir v §§. 13. in 16. jur. norme o kompetenci v prepirnih zadevah izgovorjenega načela in v konečnem stavku §. 547. obč. drž. zakonu pripuščene pravne fikcije: haereditas jacens personam defuncti sustinet. Samo pri vporabljenji teh načel in ker §. 77. jurisd. nor. kot zapuščinsko sodnijo ravno isto okrajno sodnijo zaznamenuje, v katere okrožji je umrli imel redno svoje stanovanje, statuvirala se je kompetenčna izjema §. 37. —

Kompetenca zapuščinske sodnije se tedaj ne sme razširiti na tožbe, gledé katerih je bil zapustnik že sam drugi sodnji podvržen, in ne sodnji svojega stanovanja; posebno ne na tožbe, gledé katerih je kompetenca urejena po določilih drugega in tretjega oddelka v drugem glavnem odstavku, določilih, ki se tičejo realnih, trgovinskih in rudarskih zadev, to pa toliko manj, ker se vsled dolžnega smrti, kakovost prepirnega predmeta, tako zvane „causa“, na katero se ravno opira določilo o kavzalnem sodništvu, prav nič ne predrugači.

Če je po tem takem dognano, da preide na zapuščinsko sodnijo samo kompetenca osebnega sodništva zapustnikovega, potem ostaje še samo, da se pretehta, če je v tem slučaju v istini opravičena trgovinska kompetenca.

Temu vprašanju pa se mora pritrditi, ker se je po lastni tožnikovi trditvi blago Antonu Kukla k „trgovskemu razpečanju“ prodalo tako da je bila kupčija na toženega strani trgovinska kupčija, in da se je imela tožba, iz te kupčije izvirajoča, po §. 38. vpeljav. zak. k trg. zak. pri trgovinskemu sodniku vložiti. Tožnik je svojo trditev, da se je blago k trgovinskem razpečanju prodalo, sicer preklical, ali še le v konečnem govoru. Ta preklic trditve, katera se je v prejšnjih govorih branila, katera se po toženem ni tajila, in katera ima potem takem vsled §. 11. obč.

sod. reda za resnično veljati, pa se ne sme v ozir jemati in to toliko manj, ker je tendenca tega preklica jasna.

Ugovoru inkompetence moralo se je torej vstreči, in v tožbi, pred to inkompetentno sodnijo vloženi, izrečena zahteva odbiti; zategadelj se pa tudi ni bilo treba spuščati v meritorično pretehtovanje te zadeve. Izrek o stroških opravičuje se s §. 25. zakona od 16. maja 1874, št. 69. drž. zak.

Z odločbo od 5. aprila 1882, št. 4333, potrdila je c. kr. nadsodnija v Gradci prvosodnijsko razsodbo iz naslednjih

razlogov:

V apelacijo dejana prvosodnijska razsodba morala se je potrditi gledé izreka o kompetenci, in tudi gledé izreka o stroških, in to v prvi vrsti iz zakonitih, in vsestranskih razlogov prvega sodnika.

Z ozirom na razpravo v apelacijski pritožbi se še dostavlja, da se izjava konečnega govora, da toženi prekliče trditev, da se je blago prodalo k trgovinskemu razpečanju, ni mogla v poštev jemati in to toliko manj, ker že obilnost in kakovost po Antonu Kukla naročenega blaga — jeden okshoft Jamaicaruma — jasno pričati, da je Kukla, ki je imel kantino, če je že naročil blago, to samo iz namena storil, da bi ga razpečal. — — — —

Dr. I. T.

Motenje v mirni posesti.

[Najvišjega sodnega dvora določba od 27. decembra 1878 leta, št. 14263, s katero se je odstranila nadsodnije graške odločba od 19. septembra 1878, št. 9946, ter zopet v moč dejal razsodni odlok okrajne sodnije v Črnomelju dato 28. julija 1878, št. 3356.]

Peter Kocjan in tovariši tožijo: Mi imamo od nekedaj pravico do vožne poti čez nasprotnikov travnik „košenicah v travah“, ter smo od nekedaj po ti poti gnoj do svojih onstran tega travnika ležečih njiv vozili. Tudi smo po ti poti žito in druge pridelke iz omenjenih njiv domov spravljali, ter po nji hodili in živino gonili. Nasprotnik, ki je že med zadnjimi leti svoj s služnostjo obteženi